

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Commemoració del desè aniversari de la Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere

Palau del Parlament, 24 de novembre de 2014

La presidenta

Consellera de benestar social i família, presidenta de l'Institut Català de les Dones, director general de la policia, director general d'execució penal, síndica de Barcelona, presidenta de la plataforma, secretari de la mesa, diputades i diputats, regidores i regidors i, sobretot –sobretot–, responsables de les entitats que avui us aplegueu aquí en aquest acte de commemoració del desè aniversari de la Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere, bona tarda.

La Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere, com ens ha dit abans la seva presidenta, va constituir-se ara fa deu anys amb un objectiu molt clar: aglutinar totes les entitats i persones que des de diverses sensibilitats volen eradicar la violència contra les dones de la nostra societat. Per tant, han passat ja deu anys, i si mirem enrere podem veure que s'han fet moltes coses. Segur que se n'han de fer moltes més, això segur, però se n'han fet moltes.

I a mi m'agradaria començar comentant dos o tres aspectes que crec que, d'una banda, marquen la lluita per l'eradicació de la violència de gènere, i, d'una altra, ens marquen el camí que hem de seguir fent.

Dues dates: fa vint-i-un anys, el 20 de desembre de 1993, l'Assemblea General de les Nacions Unides va aprovar la declaració sobre l'eliminació de la violència contra les dones, fa vint-i-un anys, i el 17 de desembre de 1999, sis anys després, va declarar el 25 de novembre dia internacional de l'eliminació de la violència contra les dones. Demà, com cada 25 de novembre, totes les dones i tots els homes hauríem de fer un minut de silenci per les dones que han mort assassinades com a conseqüència d'aquest tipus de violència.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Un altre punt important, un fet: el desembre de 1997, Ana Orantes, una dona granadina maltractada, fou cremada viva pel seu exmarit després d'haver explicat la seva història de maltractaments en un programa de televisió, a Canal Sur. Parlo de fa disset anys. En aquest sentit, penso que aquest fet va traspasar totes les fronteres i que va marcar un punt d'inflexió, hi va haver un abans i un després, i a partir d'aquell moment tothom –poders públics, administracions, entitats, dones– es va començar a moure de veritat.

Al cap de pocs anys teníem ja la llei, la promesa 'ley integral de medidas de protección contra la violencia doméstica', que va ser aprovada el desembre del 2004 i va entrar en vigor el gener del 2005. Era una llei completa, però completa des del punt de vista punitiu, com deia la senyora Marisa Fernández. Era una llei que molts hauríem volgut que s'utilitzés com a últim recurs, perquè el més important és tota la resta, tot això de què han parlat les convidades avui, que ens han explicat, des de l'experiència pròpia, des de la recerca i des de les entitats que atenen i escolten les dones maltractades, que el que cal, sobretot, són polítiques de prevenció. És clar que es necessiten altres recursos per a les dones que ja han patit o pateixen aquest maltractament, però hem de tenir especial cura de la nostra gent jove, dels nens i les nenes. Com deia abans la presidenta de la plataforma, a les nostres filles i les nostres nétes els hem de buscar un futur millor. En aquest sentit, Ana Orantes, amb el seu relat, va donar peu a un canvi radical a la nostra societat.

Més dades. Des del 1999 en tenim d'annuals sobre les dones mortes per violència de gènere. Des del 1999 fins al 2014, fins ahir, per desgràcia fins ahir, a Espanya han mort 980 dones –980 dones–, de les quals 155 a Catalunya. De vegades, i amb tota la raó, hem fet manifestacions contra la guerra, contra el terrorisme... Hem vist mai cap manifestació d'un milió de persones contra la violència de gènere? Potser ens ho hauríem de plantejar. Quan a les enquestes es pregunta a la gent, com en una macroenquesta del CIS, el problema que més els preocupa, la violència contra les dones apareix en el dinovè lloc. Ni en el primer, ni en el segon, ni en el tercer, ni tan sols en el desè. No oblidem mai, però, que ningú no ho oblidí, que 980 dones han mort a Espanya els darrers quinze anys com a conseqüència de la violència de gènere. Som aquí per celebrar el desè aniversari d'una plataforma, una plataforma de dones lluitadores, però sobretot som aquí perquè això no torni a passar, perquè fem el que estigui a les nostres mans perquè no torni a passar.

L'any passat es va encarregar a la Unió Europea la primera gran enquesta sobre la violència contra les dones, una enquesta que trenca mites i revela una realitat

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

hostil, ja que reflecteix clarament que aquest problema existeix a tota la societat europea, i d'una manera molt clara, amb uns percentatges molt i molt preocupants. L'enquesta es va fer a 42.000 dones elegides a l'atzar, d'entre 18 i 75 anys i dels 28 països de la Unió Europea, 1.500 de l'estat espanyol, 250 de catalanes. La resposta a si la violència contra les dones és un fenomen estès i un problema comú va ser rotundament afirmativa.

Una de les conclusions més sorprenents a què l'enquesta va arribar, cosa que després té la seva explicació, és que als països amb societats més igualitàries, o sigui, als països del nord d'Europa –Finlàndia, Dinamarca, Suècia–, el percentatge de violència contra les dones és més alt que no pas als països del sud. Al voltant del 30 per cent de les enquestades en aquells països van declarar haver estat víctimes de la violència de gènere al llarg de la seva vida. L'enquesta conclouia que als països nòrdics, on hi ha més igualtat, les dones han estat exposades a més risc perquè fa més temps que són dins el mercat de treball, i per tant són un factor de competència, i aquest és un element més a tenir en compte respecte a la violència contra les dones. En canvi, als països del sud, com ara Espanya, Itàlia o Portugal, el percentatge de dones víctimes de la violència de gènere se situa per sota del 20 per cent. L'enquesta, però, diu també una altra cosa: així com als països del nord és possible que el fet que la dona sigui molt més visible en tots els àmbits de la societat provoqui que rebi més violència, també pot ser que als països del sud, en què no fa ni vint anys aquest era un tema privat de la llar, el maltractament contra les dones sigui menys visible. Per tant, és possible que aquest percentatge del 20 per cent sigui enganyós, perquè a més l'enquesta es va fer aleatòriament i segur que hi havia tot tipus de dones: de més formades, de no tan formades, mestresses de casa, empresàries, treballadores, etcètera.

Crec que aquesta enquesta com a mínim ens dóna unes pautes i ens diu on som. I, per tant, el que està clar és que no anem bé. Hem de fer moltes més coses, no podem parar-nos aquí. Els estudis ens diuen coses que algunes ja les fem, però d'altres encara no, i ens ha de preocupar molt quan sentim, com avui, que els nois i les noies, els nens i les nenes, tenen tantes possibilitats de viure la violència directament o subliminalment. Per tant, hem de ser capaços de buscar les polítiques de prevenció que ajudin a una educació correcta. La família hi té un paper molt important, importantíssim, i no se li pot treure, aquest paper, perquè la manera que seran els nens i les nenes coma a adults depèn molt dels comportaments que visquin dins les seves famílies. Ara, l'escola té també una funció educativa molt important, i s'ha de tenir molt en compte en aquestes

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

situacions, perquè també sabem, per mitjà d'enquestes molt més petites, però que ens espanten, que molts nens i nenes d'onze, dotze o tretze anys reproduïen estereotips que ja no haurien de tenir, perquè són propis de la nostra educació, però no són els models que els corresponen a ells d'acord amb el temps que vivim. Per tant, penso que la recerca és absolutament necessària, i també els mitjans judicials i jurídics, però sobretot –sobretot– és fonamental que construïm les polítiques de prevenció que en el futur han d'ajudar les nostres filles i les nostres nétes.

Vull anar acabant, i vull felicitar i donar les gràcies en primer lloc a la Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere, i molt especialment a la seva presidenta, la senyora Montserrat Vilà. Ja fa mesos que vam parlar per determinar una data al voltant del 25 de novembre per a aquest acte, cosa que, per tant, hem aconseguit, com també que hagi estat un acte reeixit. Ha estat un acte en què les intervencions ens han exposat experiències de què hem de treure profit. Hem sentit la veu dramatitzada de Carme Sansa, una veu meravellosa que ens ha posat realment al lloc dels personatges que ha interpretat. Crec que a més ho has fet d'una manera molt –molt– clara. Vull donar les gràcies també a la senyora Lídia Heredia, conductora de l'acte. I tot seguit escoltarem la veu de Marina Rossell, de manera que aquesta commemoració tindrà un final magnífic. Per tant, moltes, moltíssimes, gràcies a totes vosaltres per aquests anys d'activisme, per aquesta lluita de tolerància zero, perquè dieu cada dia a la vostra feina "prou violència de gènere" i perquè reforceu un sentiment molt clar de tirar endavant. En efecte, no ens aturaran, no ens aturarem, hem de seguir treballant per aconseguir el que en altres llocs, com ara a l'Amèrica del Nord, ja han aconseguit, com ens deia la senyora Lídia Puigvert: una prevenció més clara treballada des de les escoles o la universitat. Copiem, doncs, el que ens interessi d'aquells països i rebutgem-ne el que no ens agradi. Amb la globalització podem conèixer experiències que ens ajudin, i això és el que hem de fer.

Quin és el mèrit de la plataforma? Doncs, sobretot, aglutinar un conjunt d'entitats i treballar en xarxa, ja que com més siguem més experiències podrem compartir i més iniciatives podrem copiar. Si creiem que una sola persona pot fer gaires coses ens equivoquem. És la suma de moltes persones, el que permet assolir els grans reptes. La plataforma n'és un bon exemple, ja que va començar ara fa deu anys amb vint-i-dues entitats adherides, i ara ja n'hi ha més d'un centenar, cosa que significa que pràcticament totes les entitats dedicades a la dona i a l'eradicació de la violència contra la dona ja s'hi han adherit. I, a més, treballant des de la societat

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

civil organitzada empeny els poders públics i les administracions. Cadascú ha de tenir el seu paper, cadascú té els recursos que té, però, com deia la consellera, si treballen tots junts segur que millorarem la situació, de manera que ens hem d'implicar tots plegats per aconseguir un món millor per a totes les dones que pateixen la violència de gènere, com Ana Orantes, l'experiència terrible de la qual va servir per moure legislacions, per moure la societat, per dissenyar campanyes per l'eradicació de la violència contra les dones, per aconseguir recursos o per aconseguir la tolerància zero. I ara hem de ser conscients que per sota de la superfície encara hi ha moltes dones grans, com aquella que deies abans de vuitanta-un anys, dones adultes i nenes que encara avui dia viuen en silenci situacions de violència física o moral. Mereixen tota la nostra atenció, i amb actes com el d'avui hem de tornar a proclamar el nostre compromís contra aquest silenci. Queda molt camí encara per recórrer, però podem i volem recórrer-lo juntes i junts.

Moltes gràcies.